

Standaard

Heftruckchauffeur (m/v)

Brussel, 13 april 2011

Standaard voor het ervaringsbewijs heftruckchauffeur (m/v)

Omschrijving van het beroep:

De heftruckchauffeur stapelt, ontstapelt en verplaatst goederen op een veilige manier met behulp van een heftruck.

Kerncompetenties:

De heftruckchauffeur kan

- De heftruck controleren
- Manoeuvreren
- Een lading stabiel stapelen en ontstapelen
- De heftruck stationeren
- De interne wegcode respecteren
- Veilig werken

Algemene informatie:

- Standaardnummer: 06/04
- Categorie: 2
Argumentatie: De kostprijs van een heftruck en stellingen alsook het gebruik van diverse ladingen en palletten.
- Brondocument(en): SERV-beroepsprofiel bestuurder heftruck/reachtruck (m/v)
- Datum advies van de SERV: 13 april 2011 (herziening 11 april 2007)

De heftruck controleren

Succescriteria:

- Voert een visuele controle van de heftruckonderdelen uit op vloeistoflekken en materiële schade
- Controleert de remmen met een noodstop bij de start
- Controleert de lichten en geluidsignalen door ze aan en uit te zetten
- Controleert de meters, controlelichten en errorcodes op het instrumentenbord
- Vult de checklist in overeenstemming met de uitgevoerde controles in

Opmerkingen:

Referentiedocument: Checklist in bijlage 1

Manoeuvreren

Succescriteria:

- Past de snelheid van de heftruck aan aan de lading, manoeuvreerruimte en ondergrond
- Rijdt zichtbare obstakels of infrastructuur niet aan
- Positioneert de heftruck in 1 beweging voor de stapelruimte
- Rijdt achteruit wanneer het zicht vooruit beperkt is door de lading
- Kijkt steeds in de rijrichting
- Draait enkel met een geladen heftruck wanneer de vorken zich op minder dan 1 meter hoogte bevinden

Een lading stabiel stapelen en ontstapelen

Succescriteria:

- Stapelt maximaal wat voorgeschreven is in het laaddiagram
- Plaatst de vorken zonder haperen zo volledig mogelijk onder de lading
- Past de neiging van de vorken aan in functie van de te verplaatsen lading
- Zet de vorken horizontaal bij het op en neer bewegen van de lading
- Plaatst de lading evenwichtig verdeeld in de stapelruimte
- Neemt enkel stabiele ladingen en onbeschadigde palletten op
- Stapelt enkel als de voorziene stapelruimte groot genoeg is
- Stapelt en ontstapelt een lading pas wanneer deze vrij is van een onderliggende lading of ligger

De heftruck stationeren

Succescriteria:

- Zet na het parkeren steeds de parkeerrem op (indien van toepassing)
- Plaatst de vorken vlak op de grond
- Plaatst de wielen recht
- Zet het contact af
- Stationeert de heftruck nooit voor een doorgang of veiligheidsuitrusting
- Voorziet de heftruck van de benodigde energie bij het einde van de dagtaak

De interne wegcode respecteren

Succescriteria:

- Respecteert een veilige afstand met de voorganger in functie van een noodstop
- Matigt zijn snelheid en claxonneert bij het naderen van kruispunten, onoverzichtelijke bochten en ingangen
- Rijdt op de voorziene plaatsen in de aangeduide rijrichting
- Geeft voorrang aan zwakke weggebruikers

Toepassingsgebied:

Deze kerncompetentie moet worden beoordeeld tijdens volgende cruciale momenten:

- Bij het manoeuvreren

<p>Veilig werken</p>	
<p>Succescriteria zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Houdt de lichaamsdelen binnen de kooi van de heftruck ● Gebruikt het veiligheidssysteem en draagt veiligheidsschoenen ● Controleert of het extern transportmiddel geblokkeerd is alvorens te laden of te lossen ● Controleert de stabiliteit van de vloer van het extern transportmiddel alvorens dit binnen te rijden ● Controleert of het extern transportmiddel recht en volledig tegen de laadkaai gepositioneerd staat ● Volgt pictogrammen en behandelingslabels op ● Meldt onveilige situaties aan de verantwoordelijke ● Positioneert de vorken op een hoogte van +/- 25 cm bij het rijden 	
<p>Toepassingsgebied:</p> <p>Deze kerncompetentie moet worden beoordeeld tijdens volgende cruciale momenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Bij het manoeuvreren ● Bij een lading stabiel stapelen en ontstapelen 	<p>Opmerkingen:</p> <p>Referentiedocument: Lijst van veiligheidspictogrammen en behandelingslabels in bijlage 2</p>
<p>Kennisvereisten:</p> <p>De kandidaat moet kennis kunnen aantonen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● De veiligheidspictogrammen en behandelingslabels 	

Richtlijnen voor de beoordeling

- De beoordeling bestaat uit volgende beoordelingstechnieken:
  - Directe observatie van het proces in een *beroepsrelevante* context.
  - Een kennistest over alle kennisvereisten zoals opgegeven in de tabellen:
    - De veiligheidspictogrammen en behandelingslabels.
  - Een criteriumgericht interview aan de hand van een goed-fout foto-reeks voor de volgende succescriteria:
    - Respecteert een veilige afstand met de voorganger in functie van een noodstop.
    - Geeft voorrang aan zwakke weggebruikers.
    - Meldt onveilige situaties aan de verantwoordelijke.
    - Controleert of het extern transportmiddel geblokkeerd is alvorens te laden of te lossen.
    - Controleert de stabiliteit van de vloer van het extern transportmiddel alvorens deze binnen te rijden.
    - Controleert of het extern transportmiddel recht en volledig tegen de laadkaai gepositioneerd staat.
- De kandidaat krijgt de opdracht om in slalom om 4 paaltjes heen te manoeuvreren in een gang, dit zowel voorwaarts als achterwaarts met een lading.
- De karakteristieken van deze opdracht zijn:
  - De gangbreedte bedraagt 400 cm. In functie van deze gangbreedte worden de paaltjes in het midden van de gang, op een afstand van elkaar geplaatst die gelijk is aan de afstand van het midden van het voorste wiel tot de achterkant van de heftruck plus een marge. Deze marge bedraagt 15% voor een driewieler heftruck, 40% voor een vierwieler heftruck.
  - De ladingen zijn gestapeld op een Europallet: 80 cm x 120 cm.
  - Eén lading beperkt het zicht.
  - De ladingen worden in hun lengterichting vervoerd.
- De kandidaat krijgt de opdracht om van een brede gang een smalle gang die dwars op de brede gang uitkomt in te rijden, dit zowel voorwaarts als achterwaarts met een lading
- De karakteristieken van deze opdracht zijn:
  - De smalle gang bevindt zich niet op het einde van de brede gang.
  - De breedte van de brede gang bedraagt: werkgangbreedte heftruck.
  - De breedte van de smalle gang bedraagt: de breedte van de heftruck + een marge. De marge bedraagt 20 cm.
  - De lengte van de smalle gang bedraagt: drie maal de lengte van de heftruck.
  - De ladingen zijn gestapeld op een Europallet: 80 cm x 120 cm.
  - De ladingen worden in hun lengterichting vervoerd.

- De kandidaat krijgt de opdracht om ladingen op 3 verschillende hoogtes te stapelen in en te ontstapelen uit een stelling.
- De karakteristieken van deze opdracht zijn:
  - Het positioneren moet op de 4 mogelijke manieren uitgevoerd worden (links en rechts vooruit én links en rechts achteruit).
  - De hoogtes waarop gestapeld en ontstapeld moet worden in een stelling zijn op de grond, op een hoogte tussen 1 en 4 m en hoger dan 4 m.
  - Ieder niveau in de stelling bestaat uit slechts 2 liggers zonder tussenliggers. De stapelruimte die groot genoeg is gelijk aan:
    - de hoogte van de lading + 10 cm bij het stapelen en ontstapelen op de grond.
    - de hoogte van de lading + 15 cm bij het stapelen en ontstapelen op een hoogte tussen de 1 en 4 m.
    - de hoogte van de lading + 25 cm bij het stapelen en ontstapelen op een hoogte boven de 4 m.
  - De breedte van de gang bedraagt: werkgangbreedte van de heftruck.
  - De ladingen zijn gestapeld op een Europallet: 80 cm x 120 cm.
  - De ladingen worden in hun lengterichting opgenomen.
  - Twee ladingen bevatten een etiket met een gewicht waardoor de lading niet op elke hoogte gestapeld mag worden.
  - Twee ladingen zijn onstabiel gestapeld.
- De kandidaat krijgt de opdracht om 2 Europalletten met lading naast elkaar te plaatsen met hun langste zijde (120 cm) tegen de achterwand van het extern transportmiddel en tevens deze ladingen op hun oorspronkelijke plaats terug te zetten.
- De karakteristieken van deze opdracht zijn:
  - Het extern transportmiddel is een gesloten ruimte.
  - De afmetingen van het extern transportmiddel zijn:
Breedte: 245 cm
Lengte: minimaal de lengte van de heftruck met lading + 150 cm
  - De ladingen zijn gestapeld op een Europallet: 80 cm x 120 cm
  - De oorspronkelijke plaats van de ladingen is voor één lading een losse stapeling en voor de andere lading een blokstapeling
  - De losse stapeling en de blokstapeling waarop de ladingen moeten gestapeld worden hebben een hoogte tussen minimum 1m en maximum 2m
- De kandidaat kan voor het afleggen van de proeven een keuze maken uit volgende type heftrucks:
  - driewieler heftruck
  - vierwieler heftruck
- Bij het beoordelen van de kerncompetentie 'De heftruck controleren' volstaat het wanneer de kerncompetentie slechts eenmaal geobserveerd wordt.
- Voor de beoordeling wordt er met een 3-puntenschaal gewerkt. De betekenis van de puntenschaal is de volgende:

1 = het gedrag wordt niet geobserveerd

2 = onzeker over het geobserveerde gedrag

3 = het gedrag wordt geobserveerd

- De duurtijd van de beoordeling bedraagt aaneensluitend maximum 1 u 45min. Hierin is een maximumtijd van 45 minuten voorzien voor de parktijkopdrachten (inclusief controle machine) en 15 minuten voor de kennistest en het criteriumgericht interview. De rest van de tijd is voorzien opdat de kandidaat kan wennen aan de heftruck en de infrastructuur. Op het examenparcours mag niet geoefend worden. Tijdens de voorbereidingstijd wordt ook de opdracht algemeen overlopen, krijgt de kandidaat de nodige instructies mee per opdracht en kan de kandidaat onder meer vragen stellen over de werking van de heftruck.
- Er kunnen maximum 2 personen tegelijk worden beoordeeld door 2 beoordelaars.
- In het testcentrum worden minstens volgende zaken voorzien:
  - Heftruck met standaardvorken
  - Verschillende soorten ladingen met verschillend gewicht en afmetingen, steeds passend binnen het oppervlak van een Europallet
  - Een blinde hoek in het parcours
  - Paaltjes
  - Europalletten, beschadigde en onbeschadigde
  - Stelling met liggers die stapelen boven de 4 m toelaat
  - Een gesloten ruimte met de afmetingen van een extern transportmiddel
  - Veiligheidsschoenen. De kandidaten krijgen de vrijheid eigen veiligheidsschoenen of schoenen van het testcentrum te gebruiken.
- Om als competent beschouwd te worden dient de kandidaat
  - Alle kerncompetenties in deze standaard te beheersen.
  - Een score van minstens 80% behalen op de kennistest
  - De opdracht binnen de voorziene tijd volledig af te werken.

Verklarende woordenlijst

- Heftruck: wordt ook wel vrijdragende heftruck of klassieke heftruck genoemd. Is een drie- of vierwieler waarvan de achterste wielen stuurwielen zijn. Bij het draaien draait de achterzijde naar buiten. De hefmast staat vooraan met twee vorken. De mast is telescopisch uitschuifbaar en kan enkele graden vooruit en achteruit gekipt worden. Het volledig ladingsgewicht wordt gecompenseerd door het eigen gewicht van de heftruck. De lading bevindt zich vóór de voorwielen
- Draaien: Onder draaien wordt de beweging met de heftruck verstaan voor en na het (ont)stapelen
- Stapelruimte: De stapelruimte is de plaats waar de lading in geplaatst wordt. Dit kan zowel een stelling met liggers zijn als een extern transportmiddel.
- Veiligheidssysteem: Onder het veiligheidssysteem worden een veiligheidsgordel, een veiligheidskooi met deuren of een beschermrek verstaan.
- Werkgangbreedte: De werkgangbreedte is de werkbare breedte van een gang meegegeven in de technische fiches van de heftruckconstructeurs. De werkgangbreedte verschilt van toestel tot toestel.

Interview, samenstelling ontwikkel- en stuurgroep

Interviews:

- BEKAERT Didier – Katoen Natie
- BLOEM Pascal – ECS
- COOMANS Wilfried – Nike
- COPPENS Heidi – SKF
- DREESEN Jos – Logis
- HERMANS Kurt – Power Tools
- HUYGHE Christian – Katoen Natie
- NOËL Luc – CDO Don Bosco
- SMULLENBERGHS Regina – Avnet
- VAN DER HEYDEN Jan - Logan
- VAN EYGEN Marc – Foresco
- VAN REETH Stefaan - ECS
- VAN SWEEVELT Rudy – VDAB
- VANLANGENBERG Wilfried – Atlas Copco

Ontwikkelgroep:

- CRAEYE Annemie – ABVV-BTB
- DE BIE Inge – ACV-metaal
- DIERCKX Carine – ABVV-BTB
- DOOM Jeroen – Opleidingscentrum Hout
- GIJBELS Jos – Fonds Vakopleidingen Bouwnijverheid
- LANNOO Bart – INOM-arbeiders
- LENDERS Marc – ABVV-metaal
- MARTIN Aldo – Sociaal Fonds Goederenvervoer
- MERTENS Els – IPV
- STERCKX Ann – ECS
- STEVENS Frank – ABVV-metaal
- VAN DER ELST Bert – Opleidingscentrum Hout
- VANDEWEEGHDE Michel – DHL Exel Supply Chain
- VOLDERS Wim - Fonds Vakopleidingen Bouwnijverheid

- WELTERS Joris – ACV Transcom
- YPERMAN Krispijn – Agoria Vlaanderen

Stuurgroep:

- BEKKER Ria – Fedustria
- BIEBAUT Frans – ABVV-metaal
- BORLOO Deef – ACV Bouw&Industrie
- BROUCKE Sonja – ABVV Voeding-horeca-diensten
- BUYL Florent – BUYL Transport
- CRAEYE Annemie – ABVV-BTB
- DE BIE Hugo – Sarens NV
- DE BIE Inge – ACV-metaal
- DE GOIGNIES Gerrit – Vlaamse Confederatie Bouw
- DE RIDDER An - VORMELEK
- DE WANDELER Hilde – VORMELEK
- DECOO Erik – ACLVB
- DEJONCKHEERE Henk – IPV
- DESMET Rik – ABVV
- DEWITTE Cindy – ABVV-metaal
- DIERCKX Carine – ABVV-BTB
- DILLEN Marc – Vlaamse Confederatie Bouw
- DOOM Jeroen – Opleidingscentrum Hout
- GIJBELS Jos – Fonds Vakopleidingen Bouwnijverheid
- HEYNDRICKX Marc – ACV Transcom
- JOOS Lieve – EDUCAM
- LANNOO Bart – INOM-arbeiders
- LENDERS Marc – ABVV-metaal
- MARTIN Aldo – Sociaal Fonds Goederenvervoer
- MASSCHELEIN Hilde – Bouwunie
- MOERMAN Greet – FEVIA
- MUYLDERMANS Helena – Febetra
- RAMAEKERS Geert – Bouwunie
- ROELANDT Johan – ACLVB
- SOETAERT Jan – ABVV
- SOMMEREYNS André – Federauto
- STEVENS Frank – ABVV-metaal
- TAEYMANS Martine – Agoria Vlaanderen
- VAN MOL Carl – IPV

- VAN STEERTEGEM Guy – Fedustria
- VANCRAEYNEST Ingrid – SAV
- VANDENBUSSCHE Berit – VZW Montage
- VANNETELBOSCH Bart – ACV Voeding & diensten
- VANTHOURENHOUT Stefaan – ACV-Bouw&Industrie
- VOLDERS Wim - Fonds Vakopleidingen Bouwnijverheid
- WELTERS Joris – ACV Transcom
- ZAMMATTIO Thierry – Febetra

Leeswijzer

Deze leeswijzer verduidelijkt de wijze waarop de onderdelen van de standaard dienen gelezen of geïnterpreteerd te worden.

Omschrijving van het beroep

De omschrijving van het beroep in een standaard bestaat uit een weergave van de kernopdracht of de bestaansreden van het beroep, aangevuld met een beschrijving van het resultaat, de wijze waarop of de reden waarom het resultaat moet worden gehaald. De beroepsomschrijving geeft samen met de kerncompetenties een overzicht van de kern van het beroep.

Kerncompetenties

Kerncompetenties zijn die competenties die cruciaal zijn voor het uitoefenen van een bepaald beroep en die het verschil maken tussen een goede en een minder goede beroepsbeoefenaar.

Kerncompetenties spelen een doorslaggevende rol bij het uitvoeren van een welbepaalde beroepsactiviteit. Kerncompetenties zijn afgeleid uit het ruimere beroepsprofiel en bestaan in principe uit zowel technische als meer transversale competenties.

Het aantal kerncompetenties is beperkt aangezien de standaard een bruikbaar beoordelingsinstrument moet zijn. **Alle** kerncompetenties moeten door een kandidaat worden beheerst om een ervaringsbewijs te behalen.

Succescriteria

Succescriteria zijn indicatoren die het voor de beoordelaar mogelijk maken om gericht naar een kerncompetentie te kijken. Succescriteria zijn de operationalisering of uitwerking van kerncompetenties in observeerbaar gedrag specifiek per beroep. Het gaat daarbij opnieuw om gedrag dat het verschil maakt tussen een goede en een minder goede beroepsbeoefenaar.

Succescriteria zijn zo gekozen en uitgezuiverd omschreven dat ze allemaal even belangrijk zijn voor de kerncompetentie waartoe ze behoren. De succescriteria zijn richtinggevend voor het beoordelen van het geobserveerde gedrag. Het zijn bakens aan de hand waarvan beoordelaars een uitspraak doen over het beheersen van de kerncompetentie. Wanneer er een richtcijfer in een succes criterium is opgenomen wil dit niet zeggen dat dit exact moet worden nagegaan. Het is een richtcijfer voor de assessoren waarop ze zich bij hun beoordeling moeten oriënteren.

Het aantal succescriteria is in functie van de bruikbaarheid eveneens beperkt.

Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied dat bij een bepaalde kerncompetentie wordt vermeld, geeft weer binnen welke context of contexten de kerncompetentie dient te worden beoordeeld. Het toepassingsgebied geeft met andere woorden de context aan waarbinnen de succescriteria moeten worden geobserveerd.

Opmerkingen

In de opmerkingen kan worden verwezen naar documenten, handboeken, die de beoordelaars als achtergrondinformatie kunnen gebruiken.

Kennisvereisten

In sommige gevallen kan een standaard ook bij bepaalde kerncompetenties kennisvereisten bevatten. Dit komt alleen voor wanneer de sector beslist dat de beoordeling van die kerncompetenties ook uit een kennisproef dient te bestaan.

Richtlijnen voor de beoordeling

De richtlijnen voor de beoordeling hebben betrekking op de proeven die moeten worden afgelegd, de beoordelingswijze (soort evaluatie, schalen, scores,...), de maximale duur van een beoordeling,...

Met een beroepsrelevante context wordt een gesimuleerde context bedoeld.

De richtlijnen zijn bindend voor de inhoud en het verloop van de beoordeling en **moeten** door ieder testcentrum worden opgevolgd. Dit moet een gelijke en billijke beoordeling van iedere kandidaat garanderen.

Verklarende woordenlijst

Als laatste onderdeel kan een standaard een verklarende woordenlijst bevatten. Begrippen die in de standaard cursief zijn gedrukt, worden in deze woordenlijst verduidelijkt.

Bijlage 1: Checklist

Type heftruck (omcirkel):   Elektrisch   -   Thermisch

Controlepunt	O.K.	NIET O.K.
<u>Materiële schade</u>		
-Banden		
-Koetswerk		
-Veiligheidskooi		
-Hefinrichting		
-Vorken/vorkenbord		
-Zetel		
-Veiligheidssysteem		
-Batterij en voedingskabel (indien van toepassing)		
<u>Indicatoren instrumentenbord</u>		
-Meter batterijniveau (indien van toepassing)		
-Meter brandstofniveau (indien van toepassing)		
-Meter oliepeil (indien van toepassing)		
-Meter koelvoestofniveau (indien van toepassing)		
-Meter gasflespeil (indien van toepassing)		
-Verklikkingslichten		
-Errorcodes		
<u>Remmen</u>		
-Parkeerrem (indien van toepassing)		
-Voetrem		
<u>Andere</u>		
-Lekken		
-Lichten/verlichting		
-Claxon		

-Verklikkingssignaal "achteruit rijden" (indien van toepassing)		
-Aanwezigheid laaddiagram		
<u>Opmerkingen</u>		

Bijlage 2: Veiligheidspictogrammen en behandelingslabels

Behandelingslabels:

- Zwaartepunt
- Deze kant boven
- Breekbaar
- Niets boven op zetten
- Hier geen heftruck gebruiken

Veiligheidspictogrammen:

Gebodsborden:

- Gehoorbescherming verplicht
- Veiligheidsschoenen verplicht
- Veiligheidshelm verplicht
- Voetgangerszone

Verbodsborden:

- Verboden te roken
- Verboden voor transportvoertuigen
- Verboden toegang
- Verboden te stapelen

Waarschuwborden:

- Gevaar
- Opgelet voor transportvoertuigen
- Gevaar voor vallen door hoogteverschil
- Gevaar voor hangende lasten
- Gevaar voor batterijzuren

Reddings- en aanwijzingstekens:

- Uitgang – nooduitgang
- Te volgen richting

Borden in verband met brandbestrijding:

- Telefoon
- Ladder

- Brandslang
- Blusapparaat